

P R O G R A M
Ruchu Chrześcijańsko-Społecznego

Nawiażujemy do przeszłości Polski, osiągnąć jej kultury i do najświetniejszych tradycji narodowych. Tradycja i kultura Narodu Polskiego opierają się na religii katolickiej. Otaczamy czcią Prymasa Polski Stefana Wyszyńskiego twórcę wielkości Kościoła w Polsce i obrońcę Narodu Polskiego. Dziękujemy Bogu za wybór słowiańskiego Papieża, Polaka Jana Pawła II-go. W działalności politycznej i państwowej, a także w wychowaniu młodzieży nawiażujemy do czynów takich wielkich ludzi, jak Mieszko Pierwszy, Chrobry, Łokietek, Kazimierz Wielki, Żółkiewski, Sobieski, Piłsudski, Paderewski, Korfanty i Dmowski oraz wielu innych wybitnych synów Narodu Polskiego, którzy przyczynili się do niepodległości i wielkości Polski. Wysoko cenimy walkę Narodu Polskiego o wolność i niepodległość. Oddajemy hołd bohaterom wszystkich powstań polskich, zwłaszcza kościuszkowskiego, listopadowego, styczniowego, wielkopolskiego, śląskich i warszawskiego, którzy walczyli i przelewali krew za wolność całego narodu i niepodległość państwa polskiego. Wysoko cenimy działalność i poświęcenie tych wszystkich Polaków, którzy walczyli o niepodległość Ojczyzny w czasie rozbiorów Polski, a zwłaszcza legionistów, chłopów walczących o ziemię, robotników o godziwy obyt, działaczy tajnych organizacji polskich, członków Ligi Polskiej i Ligi Narodowej, rewolucjonistów PPS i członków POW oraz żołnierzy Armii Krajowej i działaczy ruchu oporu w czasie ostatniej wojny, torturowanych, mordowanych w więzieniach i obozach, przelewających krew i oddających życie za Ojczyznę.

I. Granice Polski i stosunek do innych narodów

1. Podstawową zasadą Ruchu Chrześcijańsko-Społecznego jest zasada niepodległości i suwerenności. Chcemy żyć w kraju wolnym od obcych wojsk, posiadającym prawo samostanowienia i wszystkie prawa wolnego narodu.

2. Granice Polski ukształtowane w ciągu tysiącletnich dziejów narodu oparte są na północy o Bałtyk, na południu o Karpaty, a od zachodu o Odrę i Nysę Łużycką. Na wschodzie granicą państwa polskiego będzie granica wyznaczona przez traktat ryski. Będzie ona obejmować także regiony zamieszkałe od wieków przez ludność pochodzenia polskiego.

3. Nauczeni doświadczeniem historycznym i zaborczością sąsiadów będziemy utrzymywać silną armię narodową tylko dla obrony granic. Będzie ona stanowić czynnik odstraszenia dla każdego najeźdźcy.

4. Państwo Polskie będzie prowadzić trydycyjną politykę pokojową polegającą na obraterskim współżyciu ze wszystkimi narodami i państwami świata. Jesteśmy zdecydowanymi przeciwnikami załatwiania sporów między narodami w drodze wojny.

5. Uznajemy prawo każdego narodu do samostanowienia.

6. W stosunkach międzynarodowych będziemy propagować przyjaźń, pokojowe współżycie, łączenie się różnych narodów w większe organizmy państwowe na zasadach pełnej równości. Będziemy popierać między narodami wymianę idei, poglądów politycznych, ludzi, zdobyczy kulturalnych, osiągnięć naukowych, wymianę handlową, myśli technicznej i wynalazków.

II. Ustrój społeczny, prawa obywatela i rodzina

7. Celem najwyższym państwa polskiego jest dobro Rzeczypospolitej oraz każdego obywatela.

8. W życiu i działalności państwowej i społecznej będziemy kierować się zasadami demokratycznymi.

9. Uznajemy pełną swobodę wypowiedzania się społeczeństwa w kwestiach politycznych i organizowania się obywateli w stronnictwach politycznych i stowarzyszeniach.

10. Jesteśmy zwolennikami indywidualizmu światopoglądowego, który popiera rozwój i pełne twórcze życie osoby ludzkiej.

11. Będziemy przeciwstawiać się dyskryminacji osoby ludzkiej czy to ze względów nacjonalistycznych, czy z powodu wyznania, czy też rasy lub zawodu. Wszyscy ludzie są dla siebie braćmi równymi w obliczu Boga i prawa. Będziemy także zdecydowanie przeciwstawiać się wszelkiej dyskryminacji narodu i państwa polskiego.

12. Zgodnie z duchem wolności i wyznania będziemy przestrzegać tolerancji religijnej od dawna uznawanej w Polsce.

13. Będziemy przeciwstawiać się wszelkim ruchom światopoglądowym narzucającym siłą lub podstępem swoje poglądy. Totalitaryzm lub monopartia jawna czy tajna - muszą być wyeliminowane z życia polskiego.

14. W życiu prywatnym, publicznym i międzynarodowym kierujemy się zasadami etyki chrześcijańskiej. Niedopuszczalne jest stosowanie podwójnej etyki, innej w życiu prywatnym, a innej w życiu publicznym.

15. W stosunkach między ludźmi pragniemy kierować się zasadą ewangeliczną: kochaj bliźniego jak siebie samego.

16. W działalności państwowej i społecznej będą przestrzegane normy postępowania wobec osoby ludzkiej sformułowane w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, międzynarodowych paktach praw obywatelskich i politycznych oraz praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych.

17. Urząd kontroli prasy i widowisk będzie zlikwidowany. Zostaną wydane ustawy zakazujące propagowania w środkach masowego przekazu idei totalitarnych i pornografii.

18. Uważamy, że podstawową komórką współżycia ludzi jest rodzina. Jesteśmy zwolennikami trwałości i nierozzerwalności związku małżeńskiego zgodnie z zasadami religii katolickiej. Stwarza to odpowiednie warunki moralnego i patriotycznego wychowania dzieci i młodzieży i daje gwarancję utrzymania społeczeństwa na odpowiednio wysokim poziomie kulturalnym.

19. Będziemy dążyć do stworzenia takich warunków materialnych rodziny, w których zarobki ojca rodziny wraz z odpowiednio wysokimi dodatkami na utrzymanie żony i dzieci są w pełni wystarczające dla zaspokojenia potrzeb wszystkich członków rodziny. Należy podnieść pozycję matki w rodzinie, podkreślając znaczenie jej roli i zadań.

20. Jesteśmy przeciwni stosowaniu metod sztucznego ograniczania urodzeń i praktyk antykoncepcyjnych. W sprawach tworzenia życia obowiązują zasady etyki katolickiej. W związku z tym niedopuszczalne jest przerywanie ciąży.

21. Naród Polski po długim okresie prześladowania przez zaborców, wyznawania, niszczenia biologicznego i kulturalnego ma prawo i zarazem obowiązek szybkiego wzrostu liczebnego i rozwoju. W celu uzupełnienia strat poniesionych w czasie okupacji będziemy dążyć do zwiększenia liczby ludności kraju do takich rozmiarów, które odpowiadać będą założeniom bieżącej polityki państwowej, tradycjom narodowym naszego kraju i godności wolnego narodu. W tym celu otoczymy specjalną opieką rodziny wielodzietne, zwiększając odpowiednio dodatki rodzinne.

III. Ustrój państwowy, samorząd, związki zawodowe

22. Władze ustawodawcze wybrane w sposób demokratyczny w powszechnych, równych, bezpośrednich, tajnych i proporcjonalnych wyborach są obowiązane działać w sposób zgodny z wolą wyborców.

23. W ustroju państwowym uznajemy trzy odrębne i niezależne od siebie władze. Władzą ustawodawczą jest sejm wraz z senatem, wykonawczą - prezydent wraz z rządem, a sądowniczą - sądy.

24. Jesteśmy zwolennikami władzy silnej, praworządnej i kontrolowanej.

25. Wyrazicielem najwznioślejszych dążeń narodu i państwa oraz głównym obrońcą interesów obywateli będzie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, wybrany w głosowaniu powszechnym i wyposażony w podobne uprawnienia władzy, jakie mają przywódcy wielkich demokracji. W jego osobie skupiają się decyzje największej wagi państwowej.

26. Sejm i senat będą najwyższymi organami ustawodawczymi. Zasiadają w nich przedstawiciele stronnictw i grup zawodowych.

27. Rząd będzie realizował program polityczny większości sejmu, zatwierdzony przez prezydenta.

28. Sejm wyłania rząd oparty na większości sejmowej. Jeżeli większość nie może się wytworzyć w ciągu 2 tygodni, prezydent Rzeczypospolitej mianuje według własnego uznania rząd, który w ciągu roku nie może

być obalony przez sejm. Jeżeli po roku sejm nie przygotuje swojej większości, prezydent rozwiązuje sejm wyznaczając nowe wybory w ciągu 75 dni

29. Prezydent ma prawo rozwiązywania sejmu także w innych okolicznościach.

30. Władze sądownicze będą sprawować niezawisłe sądy. Nikt w Polsce nie może być sądzony i karany na polecenie innej władzy niż sąd. Sędziowie są nieusuwalni.

31. Zostanie zorganizowany samorząd terytorialny, gospodarczo-społeczny w formie izb rolniczych i robotniczych, przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych oraz zawodowy /np. rady adwokackie, lekarskie, organizacje artystyczne/.

32. Władze samorządowe podobnie jak władze państwowe będą wybierane w głosowaniu powszechnym według zasad równości, bezpośredniości i tajności.

33. Zostaną zorganizowane cztery grupy zawodowe ludności: rolnicy, robotnicy, właściciele zakładów pracy wraz z rzemieślnikami oraz pracownicy usług wraz z urzędnikami. Każda z tych grup będzie reprezentowana przez wieloszczeblowy związek zawodowy, do którego obowiązków należy obrona interesów swoich członków.

34. Władze związkowe będą wybierane według tych samych zasad co sejm i władza samorządowa.

35. Decyzje władz związkowych wydawane w sprawach swego związku mają moc prawną. Jednakże decyzje zasadnicze wymagają zatwierdzenia parlamentu.

36. Spory między związkami samorządowymi i zawodowymi będą rozstrzygane przez specjalne sądownictwo zawodowe.

IV. Ustrój gospodarczy

37. Wytworzony pracą wszystkich obywateli dochód narodowy będziemy dzielić sprawiedliwie według dwóch zasad społecznych: pierwszej - każdemu według jego pracy, odnoszącej się do pracujących oraz drugiej - każdemu według potrzeb, odnoszącej się do niepracujących.

38. Będziemy przestrzegać zasady, że praca jest obowiązkiem każdego zdolnego do jej wykonywania obywatela.

39. Z drugiej strony będziemy dążyć do tego, aby zaspokoić wszystkie niezbędne potrzeby człowieka, a przede wszystkim potrzebę utrzymania pracownika i jego rodziny na odpowiednim poziomie biologicznym i kulturalnym, zabezpieczając jego podstawowe potrzeby tak, aby nikt w Polsce nie był głodny, był przyzwoicie ubrany i mieszkał w zdrowym, wygodnym, przestrzennym i funkcjonalnym mieszkaniu.

40. W gospodarce narodowej, kierowanej w sposób planowy na pierwszym miejscu postawimy rolnictwo, które zabezpiecza podstawowe prawo człowieka do życia. Podstawową formą działalności rolniczej będą rodzinne /indywidualne/ gospodarstwa rolne.

41. Będziemy starać się o szybki wzrost dochodu narodowego, wytworzonego myślą i pracą całego narodu. W związku z tym będziemy stosować w produkcji najnowsze osiągnięcia naukowe oraz wdrażać zasady postępu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w procesach wytwórczych.

42. Nadwyżki wytworzonego dochodu narodowego ponad bieżące potrzeby ludności będą przeznaczone na rozwój tych dziedzin życia społecznego, które są w danym okresie zapóźnione w rozwoju w stosunku do innych. Chodzi o to, aby zachowana była równowaga rozwojowa we wszystkich dziedzinach życia społecznego i indywidualnego człowieka. Będziemy starać się, aby w życiu społecznym rozwijały się harmonijnie wszystkie jego dziedziny. Równocześnie w życiu indywidualnym należy harmonijnie rozwijać umysł, wolę, sumienie i ciało młodego człowieka tak, aby ukształtować człowieka dorosłego w pełni wolnego, zdrowego, rozumnego i kierującego się miłością w stosunku do bliźnich.

43. Będziemy dążyć do tego, aby istniała i rozwijała się własność prywatna środków produkcji, jednak odpowiednio regulowana. Oznacza to, że w rękach prywatnych mogą znajdować się tylko średnie i małe zakłady produkcyjne i rodzinne gospodarstwa rolne. Wielkie przedsiębiorstwa

przemysłowe: kopalnie, huty, przedsiębiorstwa przemysłu zbrojeniowego, budowlane, rolnicze, transportowe, łączności, handlowe, komunalne, banki i ubezpieczenia będą własnością państwa lub samorządu społecznego. Średnie przedsiębiorstwa oraz małe zakłady pracy powinny znajdować się w rękach prywatnych. To samo odnosi się do gospodarki rolnej oraz handlu.

44. Będziemy popierać rozwój rzemiosła prywatnego zatrudniającego nawet kilkudziesięciu pracowników. Jest to konieczne z uwagi na to, że miarę rozwoju życia kulturalnego społeczeństwa trzeba szybko zaspakajać nowe jego potrzeby, a najsprawniej i najprędzej może je zaspokoić praca drugiego prywatnego człowieka, a nie państwo, którego działalność jest z natury rzeczy powolniejsza.

45. Własność państwowa obejmuje przede wszystkim przemysł ciężki oraz takie zakłady produkcyjne, które przynoszą wielkie zyski. Dzięki uprzywilejowanej sytuacji osoby prywatne mogłyby nadużyć swojej władzy i narzucać innym swoje egoistyczne cele do realizacji, niezgodne z celami całego społeczeństwa.

46. Trzecią formą własności będzie własność komunalna w gminach miejskich i wiejskich.

47. Będziemy dążyć do tego, aby obok własności prywatnej rozwijała się równocześnie czwarta jej forma, mianowicie własność spółdzielcza, w której każdy udziałowiec pracy i kapitału jest współwłaścicielem. Ten rodzaj własności powinien rozwijać się przede wszystkim w produkcji drobnego przemysłu, rzemiosła i usług, jak również w handlu wytworami i usługami tego rodzaju zakładów produkcyjnych i usługowych.

48. Piątą formą własności przemysłowej będą zakłady, w których umowa najmu pracy została zamieniona na umowę spółki, to znaczy pracownicy są równocześnie współwłaścicielami i prowadzą zakład na własną odpowiedzialność.

49. W tych warunkach powinny współzawodniczyć ze sobą i równocześnie uzupełniać się i współdziałać różne formy działalności gospodarczej, której podstawowym celem jest dostarczenie społeczeństwu odpowiedniej ilości dóbr i usług w celu optymalnego zaspokojenia potrzeb ludzkich.

50. Ceny finalne towarów i usług kształtują się na rynku wolnokonkurencyjnym zgodnie z działaniem prawa popytu i podaży. Cena producenta towaru lub cena wytwórcy usługi powinna być ceną słuszną to znaczy uwzględniać zasady moralne w działalności gospodarczej. Zawiera ona godziwe wynagrodzenie wszystkich czynników produkcji. Cena będzie więc nie tylko elementem ekonomicznym, ale także środkiem, za pomocą którego realizowane będą cele społeczeństwa.

51. Płaca powinna być także płacą słuszną to znaczy taką, dzięki której pracownik może utrzymać siebie i rodzinę na poziomie życia kulturalnego, odpowiadającego przeciętnym warunkom bytu całego społeczeństwa.

52. Zamierzamy rozwijać handel międzynarodowy na warunkach sprzyjających rozwojowi gospodarki polskiej. Oznacza to, że będziemy więcej eksportować wysokowartościowych produktów finalnych i usług, niż surowców i półfabrykatów, natomiast więcej importować surowców niż dóbr luksusowych.

53. Jesteśmy zwolennikami systemu perspektywicznego i obejmującego tylko podstawowe wielkości ekonomiczne planowania przez rząd rozwoju gospodarki narodowej. System ten polega na utrzymywaniu gospodarki w stanie równowagi dynamicznej, dzięki której odbywa się zrównoważony wzrost podstawowych elementów ekonomicznych i składników tworzonego i dzielonego dochodu narodowego w długim okresie czasu.

54. W razie potrzeby należy inspirować zrównoważony rozwój gospodarki kraju za pomocą niskoprocentowego kredytu bankowego oraz emisji niezbędnej ilości pieniądza dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki narodowej. Chodzi o to, aby w kraju nie dopuścić do wzrostu bezrobocia,

natomiast dążyć do jego zlikwidowania i zarazem nie obniżać stopy życiowej ludności nadmiernym rozwojem procesów inflacyjnych.

55. Równocześnie wzmocnimy wartość pieniądza, który musi pełnić funkcję pełnowartościowego środka wymiany wewnątrz kraju i zarazem stanowić wymieniającą walutę w obrotach międzynarodowych.

V. Kultura, zdrowie, nauka, wychowanie

56. W żłobkach przedszkolach i szkołach podstawowych oraz średnich będą zawieszane krzyże i zostanie wprowadzona nauka religii i moralności oddzielnie dla katolików i oddzielnie dla innych wyznań.

57. W salach sądowych należy przywrócić krzyże oraz przysięgę religijną.

58. Na wyższych uczeniach powinny być przywrócone wydziały teologii zaś Uniwersytet Katolicki w Lublinie powinien otrzymać prawa należne uniwersytetom państwowym.

59. Żłobki będą tylko instytucjami zastępczymi w stosunku do podstawowej komórki wychowania, jaką jest rodzina. Zastępują one rodzinę tylko w tych przypadkach, w których nie może ona pełnić swych funkcji.

60. Będziemy tworzyć system małych przedszkoli, zorganizowanych według zasad życia rodzinnego.

61. Zorganizujemy sprawnie rozbudowaną sieć urządzeń socjalnych, zabezpieczających życie i zdrowie tych wszystkich ludzi, którzy z różnych względów nie są zdolni do pracy. Emeryci powinni otrzymywać emeryturę w wysokości zabezpieczającej życie na takim poziomie kulturalnym, na jakim znajdowali się oni pracując zawodowo. Pracownik w razie choroby lub wypadku otrzymuje pełne wynagrodzenie pracownika czynnego. Leczenie wszystkich obywateli kraju jest bezpłatne.

62. Nauczanie wszystkich rodzajów i poziomów kształcenia będzie bezpłatne. Będzie położony nacisk na szkolenie zawodowe zorganizowane na poziomie nauczania w krajach przodujących.

63. Studia wyższe obejmą młodzież najzdolniejszą. Błędem minionego okresu było forsowanie masowego kształcenia na poziomie uniwersyteckim. Działalność taka doprowadziła do powstania niedouczonej kadr kierowniczych i obsadzenia odpowiedzialnych stanowisk ludźmi mało zdolnymi, którzy pogłębiali tylko chaos w gospodarce i zarządzaniu Państwem.

64. Państwo stosować będzie mecenat sztuki i roztoczy opiekę nad ludźmi utalentowanymi. W każdym zakątku kraju należy dbać o rozwój kultury, sztuki, piękna i scharmonizowania środowiska przyrody z kulturą życia społecznego, unikając ujemnych cech nadmiernej urbanizacji i mechanizacji.

65. Utworzymy równomiernie rozlokowane ośrodki naukowe w całym kraju. Zadaniem ich jest obok działalności badawczej inspirowanie postępu naukowego i technicznego w życiu danego regionu. Chodzi tutaj o wyrównanie poziomu życia kulturalnego całego kraju.

66. Będziemy popierać równomierny rozwój wsi i miast. Należy popierać tendencję do ścisłego związania człowieka z przyrodą tak, aby żył on zgodnie z jej prawami. Musi być zorganizowana ochrona przyrody przed zniszczeniem powstałym w wyniku industrializacji.

Luty 1980.